

LIIKUNTAKERHONOHJAAJILLE SUUNNATUN VASTUUNTUNTOISUUDEN KOULUTUSOHJELMAN TOTEUTTAVUUSTUTKIMUS

Esittäjä: Hanna-Mari Toivonen

Kirjoittaja(t): Toivonen, Hanna-Mari

Taustayhteisö(t): Jyväskylän yliopisto

TAUSTA:

Tämän tutkimuksen tavoitteena oli tarkastella aloitteleville liikunnanohjaajille suunnatun Hellisonin (1985, 2011) vastuuntuntoisuuden malliin perustuvan Nuoret Rulettaa -koulutusohjelman toteutettavuutta. Tutkimuksessa sovelletaan Bowenin ym. (2009) näyttöön perustuvaa toteutettavuuden viitekehystä. Intervention toteutettavuutta (feasibility) on tarpeen tutkia ennen vaikuttavuuden arviointia tai koulutuksen levittämistä, jotta tunnistetaan toimivat ohjelmat ja voidaan päättää tulisiko interventio toteuttaa sellaisenaan, tulisiko sitä jollain tapaa muokata vai tulisiko se jättää kokonaan toteuttamatta. Toteutettavuustutkimuksissa monipuolisinta ja innovatiivisinta tietoa saadaan hyödyntämällä sekä määrällistä että laadullista tutkimusaineistoa.

MENETELMÄT:

Järjestimme 20 tuntia kestäneen Hellisonin vastuuntuntoisuuden malliin perustuvan Nuoret Rulettaa -koulutusohjelman kahdeksalle aloittelevalle liikuntakerhonohjaajalle. Osallistujat olivat 18–22 vuotiaita. Tutkimme Nuoret Rulettaa -koulutusohjelman toteutettavuutta arvioiden ohjelman tarpeellisuutta, käytännöllisyyttä, hyväksyttävyyttä, toteutustarkkuutta ja sovellettavuutta. Toteutustarkkuuden osalta tutkimme myös yksityiskohtaisemmin koulutussuunnitelman noudattamista, intervention kestoa ja laajuutta, toteutuksen laatua, osallistujien vastaanottavuutta ja ohjelman ainutlaatuisuutta. Kyseessä oli monimenetelmäinen tapaus- ja toimintatutkimus. Aineisto koostui koulutuksen palautekyselystä, psykologisten perustarpeiden mittareista, tutkijan päiväkirjasta, fokusryhmähaastattelusta ja koulutuksen videoinneista. Määrällisestä aineistosta esitetään kuvailevaa tietoa ja laadullinen aineisto analysoitiin sisällönanalyysillä. Tulokset: Osallistujat kokivat ohjelman tarpeelliseksi ja pitivät erittäin tärkeänä vastuuntuntoisuuden taitoja eli sitä, että nuoria opetetaan tietoisesti ottamaan enemmän vastuuta. Koulutus toimi hyvin. Vastoinkäyminen – joka ei kuitenkaan vaikuttanut tuloksiin - koulutuksessa koettiin, kun opetusharjoitteluryhmäksi ilmoittautuneista nuorista urheilijoista vain neljä kymmenestä saapui paikalle. Koulutus oli hyväksyttävä sekä osallistujien että kouluttajien mielestä. Osallistujat pitivät koulutusta melko haastavana, mutta hauskana ja hyödyllisenä. Erytisesti he pitivät koulutuksen käytännölläisyydestä. Kouluttajat olivat tyytyväisiä koulutukseen ja osallistujien aktiivisuuteen, yrittämiseen ja luovuuteen. Koulutus toteutui tarkasti koulutussuunnitelman mukaan. Kouluttajat olivat perehtyneet vastuuntuntoisuuden malliin teoriassa ja käytännössä ja heillä oli laajaa kokemusta nuorten opettamisesta. Osallistujat osallistuivat koulutukseen kaikkiin osiin, saapuivat paikalle ajallaan, suorittivat annetut kotitehtävät ja olivat motivoituneita oppimaan uutta. Koulutuksessa käytettiin verrattain paljon aikaa ryhmäytymiseen ja itseilmaisutehtäviin sekä palautteen antamiseen ja vastaanottamiseen. Opetusmenetelmät olivat toiminnallisia ja osallistavia.

JOHTOPÄÄTÖKSET:

Nuoret Rulettaa -koulutus toteutui onnistuneesti. Koulutukselle oli tarvetta ja koulutus oli käytännöllinen, hyväksyttävä, tarkasti toteutettu ja sovellettavissa.

SOVELLETTAVUUS:

Vähäisillä muokkauksilla tätä aloitteleville liikuntakerhonohjaajille suunnattua vastuuntuntoisuuden malliin perustuvaa koulutusohjelmaa voitaisiin soveltaa esimerkiksi valmentajille tai kokeneille opettajille. Koulutuksen aikana suoritettuja ryhmäytymis- ja ongelmanratkaisutehtäviä, koulutuksen liikuntasisältöä ja arviointimetojeja tulee muokata kohderyhmälle sopivaksi. Vastuuntuntoisuuden mallin teorian ja opetusharjoitteluiden osalta koulutus voidaan toteuttaa sellaisenaan erilaisille kohderyhmille. Bowenin ym. (2009) näyttöön perustuvaa toteutettavuuden viitekehystä voidaan myös soveltaa laaja-alaisesti alasta tai kontekstista riippumatta.